

Зооморфна посуда - Винча - Бело Брдо - Народни музеј Београд

БИКОВИ ИЗ БЕЛОВОДА

Занимљиве фигуре животиња, међу којима су највећа два бика од керамике, пронађене су покрај пећи непознате намене у Беловодама крај Петровца на Млави

На локалитету Беловоде названом по истоименом извору у селу Велико Лаоле крај Петровца на Млави археолози су овога лета пронашли групу занимљивих зооморфних фигурина међу којима се истичу два, за то време (4500-3800.г.п.н.е.) огромна керамичка бика, незнатно оштећена. На њима су, што се први пут сада среће, наглашено представљени полни органи, па су стручњаци Народног музеја из Београда и Пожаревца мишљења да је реч о својеврсном култу плодности:

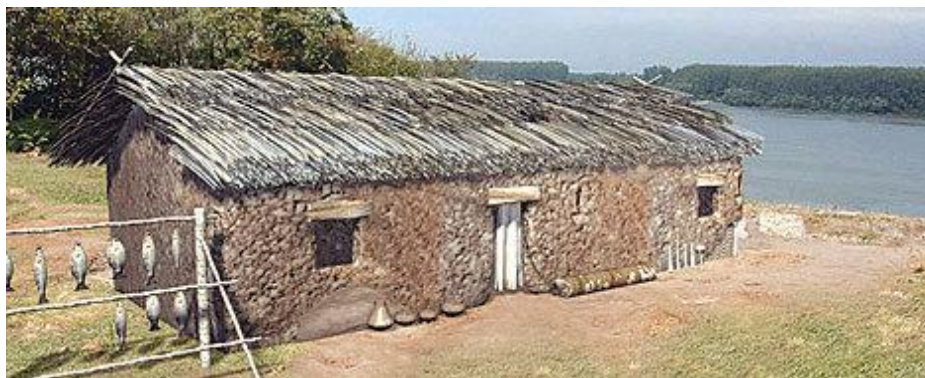
Археолошки налази из Беловода

- Један керамички бик чак има пробушену њушку, а сувише је тежак да би могао да служи као амулет, привезак који се носи око врата. Вероватно је неким канапом, провученим кроз њушку био привезан за неки већи предмет. Поред та два велика бика пронађене су и две мање фигуре. Нашли смо и неколико антропоморфних портрета са петоугаоним главама и бадемастим очима, карактеристичним за период винчанске културе – каже Драган Јацановић, археолог пожаревачког Народног музеја.

Насеље млађег каменог доба

Локалитет Беловоде сваке године изненади археологе својим садржајем. Знано се одраније да се на овом месту, на површини од осам хектара, простира велико насеље млађег каменог доба (4500-3800.г.п.н.е.).

Утврђена су четири реда малих кућа, удаљених међусобно по десетак метара. Остаци гара сведоче да су уништене у пожару. Подови су им очувани, а зидови су се, услед паљења, обрушили у унутрашњост и затрпали све предмете што је за археологе од пресудног значаја – тако је сачуван материјал који о Беловодама почиње да прича неке нове приче:

Беловоде - изглед неолитског насеља

Ове године смо и сами били затечени. Изгледало нам је да смо наишли на већ познату ситуацију – уништене стамбене објекте. Даљим чишћењем, међутим, постало је јасно да нису у питању никакве куће. Биле су то пећи потковичастог облика, удаљене једна од друге по три, четири метра, специфичне архитектуре. У почетку смо мислили да су служиле за топљење руде бакра или прављења керамичких посуда, али су те претпоставке отпале.

Култно место

Поред пећи смо пронашли тридесетак посуда наслаганих једна у другу и поменуте фигурине животиња што нас је навело на закључак да су се користиле само у одређеним временским интервалима и околностима, објаснио је Душан Шљивар, кустос Народног музеја у Београду, и показао место налаза екипи Образовно-научног програма Телевизије Београд (Научна редакција), и аутору овог текста који су заједно ових дана посетили локалитет Беловоде.

Керамичка посуда - Беловоде (око 7000 г.п.н.е.)

Низ нових керамичких облика рађених руком и доброг квалитета, од сасвим минијатурних димензија до огромних питосапосуда висине један метар, понудиће археолозима одговор на најважније питање – питање функције и намене откривених пећи. Чињеница је да је на овом месту нађено врло мало посуђа (свега десетак кремених ножића) упућује још једном на закључак да није реч о профаном објекту свакодневне намене већ о култном центру једне праисторијске заједнице.

Светлана Марковић